

Des d'Osona, Països Catalans

Autor

Jordi Serrat

Doctor en Periodisme i Ciències de la Comunicació. Professor a la Universitat de Vic.

Quan fa alguns anys vaig estudiar els cursos de doctorat en una universitat pública catalana recordo que hi havia matriculada una alumna de Perpinyà. Era una noia catalanoparlant que, atesa la seva procedència, també dominava perfectament el francès però que, en canvi, no sabia parlar ni un borrall o gairebé gens en castellà. El record d'aquesta noia m'ha vingut aquests dies a la memòria per fer algunes reflexions sobre la naturalitat, vigència i oportunitat de l'expressió Països Catalans, que defineix sense complexos els territoris de la nostra parla.

La qüestió és que aquesta jove rossellonesa es pensava, ingènuament, que el català era la llengua vehicular en l'àmbit acadèmic. S'imaginava que a Barcelona podria estudiar sense els entrebancs lingüístics discriminatoris de França. Va topar, però, amb la paradoxa que la majoria de classes de doctorat es feien en espanyol "en atención a los alumnos extranjeros", tenint en compte l'alt percentatge d'inscrits llatinoamericans que —sigui dit de passada— es mostraven i es mostren molt comprensius amb el català.

Que una estudiant de nacionalitat francesa fos competent en català però alhora analfabeta en castellà desconcertava força gent. Alguns professors semblava que haguessin oblidat el caràcter transpirinenc de la nostra cultura. La Universitat Catalana d'Estiu, per exemple, se celebra cada estiu a Prada del Conflent amb la llengua de Pompeu Fabra present en totes les lliçons.

Tot això ho explico ara perquè la Universitat de Vic ha presidit aquest curs la Xarxa Vives, una associació que aplega 21 universitats de Catalunya, les Illes Balears, el País Valencià, Catalunya Nord, Andorra i Sardenya. Una plataforma que demostra, una vegada més, que els nexes d'unió —des de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó— no són cap invent artificial fruit del nacionalisme romàntic. Una unió que fa possible que s'organitzi aquest juliol un homenatge merescut a la professora Maria Antònia Canals i al promotor cultural Eliseu Climent, o que ha contribuït aquest 2012 a commemorar l'Any Fuster.

Des que estic a la Universitat de Vic, cada any tinc estudiants de les Illes o del País Valencià a classe. La mobilitat estudiantil es fa amb normalitat. No noto que hi hagi ningú que se senti foraster per raons idiomàtiques ni que la fonètica del català salat o apitxat per les aules estranyí o sorprengui a cap professor ni alumne.

Des de la universitat ens cal reivindicar, així doncs, l'expressió Països Catalans i defensar el català amb els arguments de la ciència ara que el Govern d'Aragó ha canviat el nom de la llengua i ara que el Govern balear s'està carregant sense cap escrúpol la immersió lingüística. Hem de defensar la llengua i no aguantar sempre mesells per por de no ferir cap sensibilitat.

Igualment, des de Vic hauríem de demanar a l'alcalde Josep Maria Vila d'Abadal —ja que és democratacristià i aixeca sovint l'estelada independentista— que s'enfronti un cop més a Josep Antoni Duran i Lleida pel seu caràcter botifler. Siguem coherents, senyor Duran! ¿De veritat sou un polític nacionalista? , ¿per què heu escrit que no ens fa cap bé utilitzar la denominació Països Catalans?, ¿per què ens priveu d'anomenar les coses pel seu nom?

Maleïda prudència!